

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

20 MARS 1986

**Proposition de loi limitant la responsabilité dans
le domaine de la navigation intérieure**

(Déposée par M. Weckx)

DEVELOPPEMENTS

La responsabilité des bateliers en cas de dommage à des tiers est personnelle et illimitée. Les conséquences en sont parfois dramatiques et inéquitables. Le régime applicable, dans des circonstances comparables, aux travailleurs salariés est beaucoup plus favorable.

La loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail dispose, notamment, en son article 18 :

« En cas de dommages causés par le travailleur à l'employeur ou à des tiers dans l'exécution de son contrat, le travailleur ne répond que de son dol et de sa faute lourde.

Il ne répond de sa faute légère que si celle-ci présente dans son chef un caractère habituel plutôt qu'accidentel. »

Cette loi ne règle que les contrats de travail d'ouvrier, d'employé, de représentant de commerce et de domestique (art. 1er).

Elle ne s'applique donc pas à la navigation intérieure et la possibilité d'invoquer le bénéfice de l'article 18 n'existe dès lors ni pour le contremaître-batelier, ni pour les épouses de bateliers, ni pour les marins.

Cela signifie que lorsque, par exemple, un bateau, par suite d'une collision, occasionne un dommage à des tiers, la responsabilité du propriétaire du bâtiment en faute est établie mais que celui-ci peut limiter sa responsabilité en application de la législation sur l'abandon, tandis que le

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1985-1986

20 MAART 1986

Voorstel van wet houdende beperking van aansprakelijkheid in de binnenscheepvaart

(Ingediend door de heer Weckx)

TOELICHTING

De verantwoordelijkheid van de binnenschippers in geval van schade aan derden is persoonlijk en onbeperkt, wat soms tot dramatische en onbillijke gevolgen leidt. De regeling voor werknemers is, in vergelijkbare omstandigheden, veel gunstiger.

De wet betreffende de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978 bepaalt o.m. het volgende in artikel 18 :

« Ingeval de werknemer bij de uitvoering van zijn overeenkomst de werkgever of derden schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld.

Voor lichte schuld is hij enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt. »

Deze wet regelt enkel de arbeidsovereenkomsten voor werklieden, bedienden, handelsvertegenwoordigers en dienstboden (art. 1).

Zij is dus niet van toepassing op de binnenscheepvaart en noch de zetschipper, noch de schippersvrouwen, noch de matrozen hebben dus de mogelijkheid het voordeel in te roepen van artikel 18.

Dit betekent dat wanneer b.v. een binnenschip door aanvaring schade berokkent aan derden, de aansprakelijkheid van de eigenaar van het in fout zijnde schip vaststaat, maar dat deze bij toepassing van de « abandonwetgeving » zijn aansprakelijkheid mag beperken, terwijl de zetschipper

contremaître-batelier qui a commis la faute supporte une responsabilité personnelle illimitée.

Pour résoudre le problème, on pourrait envisager d'étendre le droit à la limitation de la responsabilité aux contremaîtres-bateliers (comme le prévoient des conventions internationales récentes). Mais si la législation belge veut être conséquente avec elle-même, elle se doit d'appliquer le principe de l'article 18 de la loi relative aux contrats de travail aux contremaîtres-bateliers, épouses de bateliers et matelots, et dans ce cas il n'y a plus à prévoir de limitation de la responsabilité puisqu'il n'y a normalement aucune responsabilité. Nous proposons d'opter pour cette seconde solution.

Le problème de la limitation de la responsabilité n'est pas réglé davantage par la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure. Cette loi règle les relations entre employeurs et travailleurs et elle ne traite pas du problème du recours d'une tierce victime contre un batelier responsable.

D'ailleurs, l'article 24 de ladite loi dispose uniquement qu'à l'égard de l'employeur, le travailleur n'est responsable qu'à raison des dommages aux objets d'inventaire par suite de faute ou négligence grave, tandis que pour les dommages aux tiers, le contremaître-batelier reste pleinement responsable.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE

« Les contremaîtres-bateliers, épouses de bateliers et matelots qui, dans l'exécution de leur contrat, occasionnent un dommage à l'employeur ou à des tiers ne répondent que de leur dol et de leur faute lourde.

Ils ne répondent de leur faute légère que si celle-ci présente dans leur chef un caractère habituel plutôt qu'accidentel. »

die de fout heeft begaan, persoonlijk en onbeperkt aansprakelijk is.

Om dit probleem op te lossen zou men kunnen denken aan de uitbreiding van het recht tot beperking van aansprakelijkheid tot de zetschippers (hetgeen men voorzien heeft in de recente internationale conventies). Maar indien de Belgische wetgeving consequent wil zijn, dan moet zij het principe van artikel 18 van de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten toepassen op de zetschippers, schippersvrouwen en matrozen, en dan moet in geen beperking van aansprakelijkheid meer worden voorzien, vermits er normaliter geen aansprakelijkheid is. Wij stellen voor deze tweede oplossing te verkiezen.

Het probleem van een beperking van de aansprakelijkheid wordt ook niet geregeld door de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen. Deze wet regelt de verhoudingen tussen werkgever en werknemers, en het probleem van het verhaal van een derde slachtoffer tegen een verantwoordelijke schipper wordt er niet in behandeld.

Trouwens, er wordt in artikel 24 van deze wet bepaald dat t.o.v. zijn werkgever, de werknemer slechts aansprakelijk is voor de schade aan de inventaris bij grove schuld of nalatigheid, maar voor de schade aan derden is en blijft de zetschipper geheel aansprakelijk.

H. WECKX.

**

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL

« Zetschippers, schippersvrouwen en matrozen die bij de uitvoering van hun overeenkomst de werkgever of derden schade berokkenen, zijn enkel aansprakelijk voor hun bedrog en hun zware schuld.

Voor lichte schuld zijn zij enkel aansprakelijk als die bij hen eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt. »

H. WECKX.